

Yttrande

Miljöpartiet, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet

2025-04-22

Yttrande angående Motion av Cecilia Magnusson (M) och Claes Björling (M) om att upphäva badförbud i Göta Älv och utreda möjliga badplatser

Yttrandet

Vi uppskattar motionens intention och engagemanget för göteborgarnas möjlighet till bad. Det rödgröna styret delar visionen om en ren älv och arbetar aktivt för detta. Däremot finns det en hel del svårigheter med förslaget på bordet. Samtliga remissinstanser uppger bland annat att det tyvärr fortfarande är olämpligt med ett generellt upphävande av badförbudet i Göta Älv, inte minst utifrån vattenkvalité- och säkerhetssynpunkt.

Stadsmiljönämnden uppger att godtagbar badvattenkvalitet inte kan uppnås under större delen av badsäsongen inom hela det aktuella området, vilket tidigare utredningar visat. Det förekommer både reguljär sjötrafik och småbåtstrafik i älven. Vattnet i älven är dessutom relativt strömt och det finns en stor risk att badande kan dras ut på djupare vatten eller av misstag tar sig ut i älvfåran och farleden om inte badplatsområdet är tydligt avskärmat – likt hamnbadet i Jubileumsparken.

Kretslopp och vattennämnden uppger att åtgärder för minskad föroreningsbelastning från avlopp i älven visserligen är genomförda och ytterligare åtgärder är planerade. Förbättringsarbete görs redan idag utifrån krav i Vattendirektivet, men det är fortfarande tyvärr olämpligt ur vattenkvalitetssynpunkt att bada på flera platser i älven. Klimatförändringar med kraftigare regn kan dessutom tidvis motverka effekterna av förbättringsåtgärder i avloppssystemen.

Med anledning av de inspel vi har fått från stadens remissinstanser anser vi det olämpligt att i dagsläget upphäva det generella badförbudet i Göta Älv.

Göteborgs rödgröna styre jobbar redan idag på flera olika fronter för att säkerställa både närheten till vattnet och möjligheten till bad för göteborgarna. Detta inte minst genom Jubileumsparkens omtyckta hamnbad som möjliggör rena och säkra bad i älven för alla, helt kostnadsfritt. Vi håller även på att projektera för fler plaskdammar i staden, likt Majornas ”Plaskis”, samtidigt som vi ser till att stadens befintliga badplatser upprätthåller en god standard.

Yttrande

2025-04-14

Ärende nr SLK-2024-01072

Yttrande angående - Motion av Cecilia Magnusson (M) och Claes Björling (M) om att upphäva badförbud i Göta Älv och utreda möjliga badplatser

Yttrande

Sverigedemokraterna är positiva till att utreda möjligheten att tillåta bad på särskilt anvisade platser längs Göta älv. Under de senaste åren har flera åtgärder genomförts för att minska utsläpp från avloppssystemet till älven, och ytterligare insatser är planerade. Det pågående förbättringsarbetet sker i linje med de krav som ställs enligt Vattendirektivet.

Samtidigt är det av största vikt att bad endast tillåts där miljö- och säkerhetsförhållandena är lämpliga. I övriga delar av älven bör badförbudet ligga fast, eftersom bad där kan innebära betydande risker – både för badande personer och för den fartygstrafik som rör sig i vattnet.

För att en sådan förändring ska fungera i praktiken krävs tydliga regler för var bad får ske och att nödvändiga säkerhetsåtgärder finns på plats vid de tillåtna badplatserna. Lika viktigt är det att kommunicera detta på ett tydligt och lättförståeligt sätt till allmänheten, så att det inte råder några oklarheter kring var bad är tillåtet och var det fortsatt är förbjudet.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-03-25

Ärendenummer SLK-2024-01072

Handläggare

Hedwig Andrén Gustafson

Telefon: 031-368 02 33

E-post: hedwig.andren@stadshuset.goteborg.se

Motion av Cecilia Magnusson (M) och Claes Björling (M) om att upphäva badförbud i Göta Älv och utreda möjliga badplatser

Motionen

Cecilia Magnusson (M) och Claes Björling (M) föreslår att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att i samverkan med Göteborgs Hamn AB, miljö- och klimatnämnden, kretslopp och vattennämnden samt stadsmiljönämnden, utreda att upphäva badförbudet i Göta älv och upprätta nya riktlinjer som möjliggör bad i Göta älv.

Motionärerna beskriver att Göteborg är en attraktiv stad och några av stadens främsta kännetecken är älven, havet och sjöfarten. Nu när stadsutvecklingen närmar sig älvstranden gör det möjligt för fler människor att bo i anslutning till älven men det saknas möjlighet att bada i nära anslutning till sin bostad.

Storstäder som Stockholm, Oslo, Köpenhamn och inom kort Paris erbjuder möjligheter att bada i centralt. Tillgängligheten till vatten i centrala Göteborg finns men badförbudet kvarstår i Göteborgs lokala ordningsföreskrifter;

Badförbud

15 § Bad i öppet vatten är förbjudet inom följande områden: Göteborgs hamnområde, Fiskebäcks hamn, småbåtshamnarna vid Arendal, Långedrag och Saltholmen, Fattighusån, Lärjedammen samt hamnkanalerna, inom kommunen belägna delar av Mölndalsån, Säveån och Lärjeån samt Göta älv utanför hamnområdet.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till miljö- och klimatnämnden, kretslopp och vattennämnden, stadsmiljönämnden och Göteborgs Hamn AB. Remissinstansernas beslut redovisas i nedanstående tabell. Remissyttrandena finns i sin helhet som bilagor till tjänsteutlåtandet.

Remissinstans	Beslut
Miljö- och klimatnämnden	Avstyrker Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande. Yrkande M, D, L med instämmande av KD Omröstning

Kretslopp och vattennämnden	Tillstyrker en utredning men avstyrker ett generellt upphävande av badförbud. Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande.
Stadsmiljönämnden	Avstyrker Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande.
Göteborgs Hamn AB	Tillstyrker att tillåta bad på särskilda platser men avstyrker ett generellt upphävande av badförbud.

Remissinstansernas överväganden

Miljö- och klimatinämnden avstyrker förslaget om att upphäva det generella badförbudet innan det fastställts att det finns lämpliga platser för bad i Göta älv. Miljö- och klimatinämnden ställer sig positiv till att staden utreder möjliga badplatser. Fokus bör primärt vara att utreda om det är lämpligt att ha centrala bad och vilka platser som i så fall är aktuella. Det är viktigt att utreda om det är möjligt att bedriva bad som lever upp till kraven enligt EU-lagstiftningen. Badvattnet behöver en godkänd vattenkvalitetsklassning över tid. Det finns en risk att permanent avrådan från bad behöver kommuniceras om dåliga provtagningsresultat erhålls över tid. Dessutom behöver man beakta om platsen är lämplig utifrån naturvärden så som till exempel ålgräsängar, blåmusselbankar och flyttfågelsträck.

Ett centralt bad i Göta älv skulle troligen ha ett stort antal badande vilket innebär att det skulle identifieras som ett EU-bad. Det innebär att kommunen ansvarar för att bland annat göra vattenprovtagningar och vid otjänligt badvatten avråda från bad. Om vattenkvaliteten under fem år klassificeras som dåligt ska kommunen utfärda en permanent avrådan. Den årliga klassningen baseras inte på antal badbara dagar det är på en säsong utan på resultat av de vattenanalyser som görs enligt den kontrollplan med provtagningsdatum som fastställs inför badsäsongen.

Kretslopp och vattennämnden uppger att åtgärder för minskad föroreningsbelastning från avlopp i älven är genomförda och ytterligare åtgärder är planerade. Förbättringsarbete görs redan idag utifrån krav i Vattendirektivet, men det är fortfarande olämpligt ur vattenkvalitetssynpunkt att bada på flera platser i älven. Klimatförändringar med kraftigare regn kan tidvis motverka effekterna av förbättringsåtgärder i avloppssystemen. Badförbud kan även vara motiverat av andra skäl än vattenkvalitet på vissa platser. Vid bad direkt i älven där vatten inte renas behövs ett prognos-/varningssystem och avrådan från bad när vattenkvaliteten är försämrad efter nederbörd. Kretslopp och vatten har underlag för att skapa ett sådant system och ser positivt på att bidra till en utredning av lämpliga platser för bad.

Stadsmiljönämnden anser att ett generellt upphävande av badförbudet inte är lämpligt, både med hänsyn till badvattenkvalitet och av säkerhetsskäl. Godtagbar badvattenkvalitet under större delen av badsäsongen kan inte uppnås inom hela det aktuella området, vilket tidigare utredningar visat. Det förekommer både reguljär sjötrafik och småbåtstrafik i

älven. Vattnet i älven är relativt strömt och det finns en stor risk att badande kan dras ut på djupare vatten eller av misstag tar sig ut i älvfåran och farleden om inte badplatsområdet är avskärmat.

Hamnmyndigheten tillstyrker förslaget att tillåta bad på särskilt utvalda kontrollerade badplatser. Badförbudet i Göta Älv utanför dessa utpekade badplatser bör kvarstå då de skapar icke acceptabla risker, både för badande och sjöfarten. Informationen inför en eventuell förändring i badförbudet måste vara mycket tydlig, så att inga missförstånd kan uppkomma som skapar farliga situationer. Det får på inget vis missförstås så att allmänheten kan tro att det är fritt fram att bada i Göta Älv där man själv önskar.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Kostnaden för att driva ett centralt beläget bad kan förväntas bli högre än för övriga kommunala badplatser. Förutom de vattenanalyser som förvaltaren av badet är skyldig att utföra enligt badvattendirektivet, kan det bli aktuellt med en prognosmodell för bakteriehalt för att kunna bedöma om vattnet är lämpligt för bad eller ej. Andra faktorer som kan påverka vattenkvaliteten, så som till exempel dagvatten och utsläpp från närliggande verksamheter behöver också identifieras och bedömas. Det är ett kostsamt arbete med att säkerställa att bräddning (utsläpp av orenat avloppsvatten) inte påverkar vattenkvaliteten förväntas.

Kretslopp och vatten kommer att drabbas av högre kostnader för utredning, ökad recipientprovtagning och prognosverktyg (med mera) avseende badvattenkvalitet som behöver utvecklas eller om ytterligare åtgärder ska genomföras. Påpekas bör att det redan idag sker en minskning av recipientpåverkan genom åtgärder i befintlig verksamhet som kopplas till krav i bland annat vattendirektivet. Fortsatta åtgärder med att minska tillfälliga utsläpp av orenat avloppsvatten bör prioriteras i dagsläget för att på sikt kunna uppnå godtagbar badvattenkvalitet i större del av älven. Dessa insatser bedöms förbättrar möjligheterna för anläggning av friluftsbad i älven på sikt.

Anläggning av friluftsbad i älven kräver en mer avancerad anläggning än ett traditionellt friluftsbad. Ett friluftsbad i Sannegårdshamnen beräknades 2019 till cirka 14 mnkr i investering och cirka 2,8 mkr i drift, underhåll och kapitaltjänstkostnader. Personalkostnad för drift kombinerat med livräddningskompetens utgjorde då cirka 500 tkr av 2,8 mkr, beräknat på normal badsäsong. En utökning av badsäsongen under längre tid över året ökar personalkostnaden väsentligt. Den totala kostnaden idag bör med utgångspunkt för kostnadsökningar sedan år 2019 vara minst 15-20 % högre.

Centrala bad har troligen en positiv effekt på näringslivet som finns i anslutning till baden men kan innebära en kostnad för staden om parkeringsytor, kollektivtrafik, toaletter med mera behöver inrättas eller utökas.

Bedömning ur ekologisk dimension

Hänsyn behöver tas till naturvärden vid val av badplats, påverkan på naturvärden och buller bör utredas noggrant. Exempel på naturvärden är ålgräsängar, blåmusselbankar, fladdermöss och flyttfågelsträck. De ålgräsängar och blåmusselbankar som miljöförvaltningen känner till ligger väster om Älvsborgsbron. Det kan finnas många andra naturvärden som behöver beaktas.

Förekomst av förorenade sediment bör beaktas vid planering av bad. Uppvirvling från sjötrafiken kan leda till försämring av vattenkvalitet och spridning av miljögifter.

Vattenkvalitetsarbete styrs av bland annat Vattendirektivet, och åtgärder för minskad föroreningspåverkan från dagvatten och spillvatten genom bräddning kommer fortsätta genomföras. Även framöver kommer dock badvattenkvaliteten i Göta Älv vara påverkad av utsläpp via dagvatten och spillvatten genom bräddning i samband med kraftig nederbörd. De positiva effekterna av förbättringsåtgärderna av vattenkvaliteten som sker kan tyvärr tidvis motverkas av klimatförändringar som ger fler kraftiga regn.

Bedömning ur social dimension

Ett relevant utformat bad har goda förutsättningar att bli en populär och positiv mötesplats för många människor.

Utifrån ett vattenkvalitetsperspektiv är det viktigt att information om eventuell avrådan från bad blir tydlig och kan förstås av alla som besöker badet. Vattenkvaliteten, bottenförhållanden och strömningsförhållanden behöver beaktas vid utformning av badanläggning utifrån ett trygghets- och säkerhetsperspektiv.

Det finns reguljär sjötrafik i älven både till och från Göteborgs hamn, men även Vänersjötrafik och småbåtstrafik. Eftersom vattnet i älven är relativt strömt med ett stort flöde och att sjötrafiken medför svallvågor och sug, finns en stor risk att badande dras ut på djupare vatten och ut i farleden.

Stadsledningskontorets bedömning

Vid ett eventuellt bifall till motionen bör stadsmiljönämnden få i uppdrag utreda frågan om ett generellt upphävande av badförbudet i Göta älv.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Bilagor

1. Motionen
2. Miljö- och klimatsnämndens handlingar 2025-03-18 § 60
3. Kretslopp och vattensnämndens handlingar 2025-02-05 § 36
4. Stadsmiljönämndens handlingar 2025-02-07 § 23
5. Göteborgs Hamn AB:s handlingar

Handling 2024 nr 227

Motion av Cecilia Magnusson (M) och Claes Björling (M) om att upphäva badförbud i Göta Älv och utreda möjliga badplatser

Göteborg är en attraktiv stad att bo och befinna sig i, men det finns mycket kvar som skulle optimera livskvaliteten i staden. Några av vår stads främsta kännetecken är älven, havet och sjöfarten. När stadsutvecklingen närmar sig älvstranden och gör det möjligt för fler människor att bo i anslutning till älven saknas det som människor drömmer om genom havsnära boende, att bada i nära anslutning till sin bostad. Genom att möjliggöra fler bad i centrala Göteborg kommer livskvaliteten för göteborgare och besökande att höjas.

Storstäder som Stockholm, Oslo, Köpenhamn och inom kort Paris erbjuder möjligheter att bada i centralt. Tillgängligheten till vatten i centrala Göteborg finns, badförbudet kvarstår - vilket är problematiskt för en kuststad. Det som motsätter doppet på lunchen en varm sommardag är Göteborgs lokala ordningsföreskrifter;

Badförbud

15 § Bad i öppet vatten är förbjudet inom följande områden: Göteborgs hamnområde, Fiskebäcks hamn, småbåtshamnarna vid Arendal, Långedrag och Saltholmen, Fattighusån, Lärjedammen samt hamnkanalerna, inom kommunen belägna delar av Mölndalsån, Sävåån och Lärjeån samt Göta älv utanför hamnområdet.

Detta förbud har gällt under en längre tid och dess relevans har sakta avtagit då vattnet i älven blivit renare under senare decennier. Miljöförorenade ämnen som kvicksilver är numera såpass låga att det under huvuddelen av tiden är rent nog att bada i. Förbättrad avloppsrening i kommunerna uppströms har också bidragit till förbättrad vattenkvalitet. Problematiken uppstår när det under längre perioder är nederbörd i Göteborg och att avloppsreningen inte kan hantera de vattenmängder som kommer och släpps orenade ut i älven i Göteborg eller uppströms. Även strömmarna i Göta Älv måste man kartlägga och hantera vid upphävande av badförbudet.

Tillgängligheten till badplatser i centrala Göteborg behöver inte vara ett omfattande projekt, däremot krävs logistik för att kunna upprätthålla en harmonisk ordning mellan näringslivet och badsugna. Badplatserna behöver harmoniseras med resterande verksamheter i Göta Älv och möjliggöra för samtliga att befinna sig på eller i samma vattenområde.

Vi föreslår att Kommunstyrelsen tillsammans med miljö- och klimatnämnden, kretslopp- och vatten samt Göteborgs Hamn AB skyndsamt utreder hur badförbudet kan upphävas och utreder vart lämpliga badplatser i Göta Älv kan upprättas för göteborgare och besökare. Citynära bad kommer möjliggöra en än mer levande storstad med rörelse och

glädje som inte behöver vara ett dagsprojekt att ta sig till. När stadsplaneringen åsyftar att flytta sjöfartens verksamhet längre ut i älven möjliggör det yta för badplatser.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:

Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med Göteborgs Hamn AB, miljö- och klimatnämnden, kretslopp och vattennämnden samt stadsmiljönämnden, utreda att upphäva badförbudet i Göta älv och upprätta nya riktlinjer som möjliggör bad i Göta älv.

Cecilia Magnusson (M)

Claes Björling (M)

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2025-03-18

§ 60 Dnr MKN-2024-25765

Yttrande till kommunstyrelsen över motion av Cecilia Magnusson (M) och Claes Björling (M) om att upphäva badförbud i Göta Älv och utreda möjliga badplatser, SLK-2024-01072

Beslut

1. Miljö- och klimatnämnden avstyrker motionens förslag om att utreda att upphäva badförbud i Göta älv och att upprätta nya riktlinjer som möjliggör bad i Göta älv.
2. Miljö- och klimatnämnden skickar över miljöförvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande över motion av Cecilia Magnusson (M) och Claes Björling (M) om att upphäva badförbud i Göta Älv och utreda möjliga badplatser till kommunstyrelsen.

Reservationer

Sarah Ullmark (M), Andreas Nilsson (M), Kristian Peders (KD) och Jonathan Ahlström (L) reserverar sig mot beslutet till förmån för yrkandet från M, D och L.

Handlingar

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2025-03-07 med bilaga

Yrkande från M, D och L daterat 2025-03-18

Yrkanden

Sarah Ullmark (M) med instämmande av Tony Liljendahl (SD) yrkar bifall till yrkandet från M, D och L.

Klara Holmin (MP) med instämmande av Maria Granath (C) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på bifall till förvaltningens förslag mot bifall till yrkandet från M, D och L och finner att nämnden bifaller förvaltningens förslag.

Omröstning begärs.

Omröstning

Godkänd omröstning är: ”Ja” för bifall till förvaltningens förslag och ”Nej” för bifall till yrkandet från M, D och L.

Följande röstar ja (6): Maria Guixé (S), Gunvor Bergkvist (V), Conny Källström (S) Grith Fjeldmose (V), Maria Granath (C) och Klara Holmin (MP).

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2025-03-18

Följande röstar nej (5): Sarah Ullmark (M), Andreas Nilsson (M), Kristian Peders (KD), Tony Liljendahl (SD) och Jonathan Ahlström (L).

Miljö- och klimatnämnden beslutar med 6 röster mot 5 att bifalla förvaltningens förslag.

Handlingar skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2025-03-21

Vid protokollet

Sekreterare

Hannes Rasper

Ordförande

Klara Holmin (MP)

Justerande

Sarah Ullmark (M)

Justering av protokollet har tillkännagivits genom anslag på kommunens anslagstavla 2025-03-21.

Yrkande
2025-03-18

M, D, L,
Med instämmande av KD
Nr 18

Yrkande angående – Yttrande till kommunstyrelsen över motion av Cecilia Magnusson (M) och Claes Björling (M) om att upphäva badförbudet i Göta Älv och utreda möjliga badplatser, SLK-2024-01072

Förslag till beslut

1. Miljö- och klimatnämnden tillstyrker motionens förslag om att utreda att upphäva badförbudet i Göta Älv och att upprätta nya riktlinjer som möjliggör bad i Göta Älv.
2. Miljö- och klimatnämnden skickar detta yttrande som sitt eget till kommunstyrelsen.

Yrkandet

Göteborg är en stad med en stark koppling till vattnet, och älven är en central del av stadens identitet. Medan många europeiska storstäder erbjuder möjligheten att bada i stadsnära vatten, kvarstår badförbudet i Göta älv trots att vattenkvaliteten förbättrats avsevärt de senaste decennierna. En utredning av möjligheterna att upphäva badförbudet och identifiera lämpliga badplatser skulle vara ett viktigt steg mot att ge göteborgarna större tillgång till sitt vattenrum.

Motionen från Cecilia Magnusson (M) och Claes Björling (M) syftar just till att en sådan utredning ska genomföras, i samverkan mellan relevanta aktörer. Miljöförvaltningen har i sitt yttrande betonat vikten av att först utreda var och under vilka förutsättningar bad kan vara möjligt, och har ställt sig positiv till att sådana möjligheter undersöks.

Att utreda förutsättningarna för stadsnära bad i Göta älv är en fråga som rör både livskvalitet, stadsutveckling och miljö. Det handlar om att säkerställa att vattenkvaliteten är tillräckligt god, att hänsyn tas till säkerhet och naturvärden, samt att eventuella negativa konsekvenser hanteras på ett ansvarsfullt sätt. Med rätt förberedelser och styrning kan centrala badplatser i älven bli en tillgång för staden, likt de lösningar som redan finns i andra jämförbara storstäder.

Då miljöförvaltningen framhåller behovet och nyttan av en utredning, och eftersom motionen just syftar till att genomföra en sådan, anser vi att nämnden bör tillstyrka motionen.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-03-07

Diarienummer 2024-25765

Handläggare

Erik Sjöqvist

Telefon: 031-368 38 31

E-post: erik.sjoqvist@miljo.goteborg.se

Yttrande till kommunstyrelsen över motion av Cecilia Magnusson (M) och Claes Björling (M) om att upphäva badförbud i Göta Älv och utreda möjliga badplatser, SLK-2024-01072

Förslag till beslut

1. Miljö- och klimatnämnden avstyrker motionens förslag om att utreda att upphäva badförbud i Göta älv och att upprätta nya riktlinjer som möjliggör bad i Göta älv.
2. Miljö- och klimatnämnden skickar över miljöförvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande över motion av Cecilia Magnusson (M) och Claes Björling (M) om att upphäva badförbud i Göta Älv och utreda möjliga badplatser till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Moderaternas Cecilia Magnusson och Claes Björling föreslår i en motion till kommunfullmäktige, att upphäva badförbudet i Göta älv och utreda möjliga badplatser. Förslaget innebär att kommunstyrelsen i samverkan med Göteborgs Hamn AB, miljö- och klimatnämnden, kretslopp och vattennämnden samt stadsmiljönämnden utreder upphävande av badförbudet i Göta älv och att upprätta nya riktlinjer som möjliggör bad.

Miljöförvaltningen avstyrker förslaget om att generellt upphäva badförbud i Göta älv innan det fastställts att det finns lämpliga platser för bad i Göta älv. Initialt bör lämpligheten av bad utredas. Fokus bör primärt vara att utreda om det är lämpligt att ha centrala bad och vilka platser som i så fall är aktuella. Vidare bedömer miljöförvaltningen att det är viktigt att utreda om det är möjligt att bedriva bad som lever upp till kraven enligt EU-lagstiftningen. Badvattnet behöver en godkänd vattenkvalitetsklassning över tid. Det finns en risk att permanent avrådan från bad behöver kommuniceras om dåliga provtagningsresultat erhålls över tid. Dessutom behöver man beakta om platsen är lämplig utifrån naturvärden så som till exempel ålgräsängar, blåmusselbankar och flyttfågelsträck. Miljöförvaltningen ställer sig positiv till att staden utreder möjliga badplatser.

Motivet till förslaget är att livskvaliteten för göteborgare och besökande kan höjas genom att möjliggöra fler bad i centrala Göteborg. Badförbudet som gäller för bland annat Göta älv har gällt under en längre tid. Av motionen framgår att förbudets relevans har avtagit eftersom vattnet har blivit renare under de senare decennierna. Halten av miljöförorenande ämnen så som kvicksilver är enligt motionen numera så pass låg att det oftast är rent nog att bada i. Förbättrad avloppsrening uppströms i anges vara en bidragande faktor till bättrad vattenkvalitet.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Miljöförvaltningen bedömer att kostnaden för att driva ett centralt beläget bad kan förväntas högre än för övriga kommunala badplatser. Förutom de vattenanalyser som förvaltaren av badet är skyldig att utföra enligt badvattendirektivet, kan det bli aktuellt med en prognosmodell för bakteriehalt för att kunna bedöma om vattnet är lämpligt för bad eller ej. Andra faktorer som kan påverka vattenkvaliteten, så som till exempel dagvatten och utsläpp från närliggande verksamheter behöver också identifieras och bedömas. Ett kostsamt arbete med att säkerställa att bräddning inte påverkar vattenkvaliteten förväntas.

Centrala bad har troligen en positiv effekt på näringslivet som finns i anslutning till baden men kan innebära en kostnad för staden om parkeringsytor, kollektivtrafik, toaletter med mera behöver inrättas eller utökas.

Bedömning ur ekologisk dimension

Miljöförvaltningen ser positivt till att vattenkvalitetsfrågor lyfts. Hänsyn behöver tas till naturvärden vid val av badplats, påverkan på naturvärden och buller bör utredas noggrant. Exempel på naturvärden är ålgräsängar, blåmusselbankar, fladermöss och flyttfågelsträck. De ålgräsängar och blåmusselbankar som miljöförvaltningen känner till ligger väster om Älvsborgsbron. Det kan finnas många andra naturvärden som behöver beaktas.

Förekomst av förorenade sediment bör beaktas vid planering av bad. Uppvirvling kan leda till försämring av vattenkvalitet och spridning av miljögifter.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter i frågan utifrån våra kompetensområden men ser att en badplats blir en social mötesplats och har en positiv inverkan på invånarnas sociala relation mellan varandra och områdets verksamheter.

Bilaga

1. Motion av Cecilia Magnusson (M) och Claes Björling (M) om att upphäva badförbud i Göta Älv och utreda möjliga badplatser, SLK 2024-01072

Ärendet

Stadsledningskontoret har gett miljö- och klimatnämnden möjlighet att yttra sig över remiss om motion av Cecilia Magnusson (M) och Claes Björling (M) om att upphäva badförbud i Göta Älv och utreda möjliga badplatser senast den 7 mars 2025.

Miljöförvaltningen har begärt och fått förlängd remisstid till den 21 mar 2025 för behandling i miljö- och klimatnämnden den 18 mars 2025.

Miljöförvaltningen har bedömt förslagen i remissen och tagit fram förslag till yttrande som redovisas i detta tjänsteutlåtande.

Beskrivning av ärendet

Motionen

I motionen föreslår Cecilia Magnusson (M) och Claes Björling (M) att kommunstyrelsen tillsammans med miljö- och klimatnämnden, kretslopp och vatten, samt Göteborgs hamn AB skyndsamt utreder hur badförbudet kan upphävas och utreder vart lämpliga badplatser i Göta älv kan upprättas.

Göteborg är en attraktiv stad att bo och befinna sig i, men det finns mycket kvar som skulle optimera livskvalitén i staden. Några av vår stads främsta kännetecken är älven, havet och sjöfarten. När stadsutvecklingen närmar sig älvstranden och gör det möjligt för fler människor att bo i anslutning till älven saknas det som människor drömmer om genom havsnära boende, att bada i nära anslutning till sin bostad. Genom att möjliggöra fler bad i centrala Göteborg kommer livskvalitén för göteborgare och besökande att höjas.

Storstäder som Stockholm, Oslo, Köpenhamn och inom kort Paris erbjuder möjligheter att bada i centralt. Tillgängligheten till vatten i centrala Göteborg finns, badförbudet kvarstår - vilket är problematiskt för en kuststad. Det som motsätter doppet på lunchen en varm sommar dag är Göteborgs lokala ordningsföreskrifter;

Badförbud 15 § *Bad i öppet vatten är förbjudet inom följande områden: Göteborgs hamnområde, Fiskebäcks hamn, småbåtshamnarna vid Arendal, Långedrag och Saltholmen, Fattighusån, Lärjedammen samt hamnkanalerna, inom kommunen belägna delar av Mölndalsån, Säveån och Lärjeån samt Göta älv utanför hamnområdet.*

Detta förbud har gällt under en längre tid och dess relevans har sakta avtagit då vattnet i älven blivit renare under senare decennier. Miljöförorenade ämnen som kvicksilver är numera såpass låga att det under huvuddelen av tiden är rent nog att bada i. Förbättrad avloppsrening i kommunerna uppströms har också bidragit till förbättrad vattenkvalitet. Problematiken uppstår när det under längre perioder är nederbörd i Göteborg och att avloppsreningen inte kan hantera de vattenmängder som kommer och släpps orenade ut i älven i Göteborg eller uppströms. Även strömmarna i Göta Älv måste man kartlägga och hantera vid upphävande av badförbudet.

Tillgängligheten till badplatser i centrala Göteborg behöver inte vara ett omfattande projekt, däremot krävs logistik för att kunna upprätthålla en harmonisk ordning mellan näringslivet och badsugna. Badplatserna behöver harmoniseras med resterande verksamheter i Göta Älv och möjliggöra för samtliga att befinna sig på eller i samma vattenområde.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med Göteborgs Hamn AB, miljö- och klimatinämnden, kretslopp och vattennämnden samt stadsmiljönämnden, utreda att upphäva badförbudet i Göta älv och upprätta nya riktlinjer som möjliggör bad i Göta älv.

Förvaltningens bedömning

Miljöförvaltningen avstyrker ett generellt upphävande av badförbudet.

Ett generellt upphävande av badförbudet kan potentiellt medföra ett stort antal badande på platser där det idag råder badförbud och där det kan vara olämpligt att bada på grund av bristande vattenkvalitet, strömmar eller båttrafik. Enligt 4§ Badvattenförordningen (2008:218) ansvarar kommunen för att inför varje badsäsong bland annat identifiera ytvattenförekomster där kommunen förväntar sig ett stort antal badande som EU-bad. Kommunen ansvarar för att avråda från bad vid de platser där vattenkvaliteten är otjänlig. Miljöförvaltningen anser därför att fokus bör ligga på att utreda om de finns lämpliga platser för bad och därefter undersöka möjligheterna att upphäva badförbudet på just dessa platser. Nedan följer aspekter och parametrar som miljöförvaltningen vill lyfta som viktiga vid en eventuell fortsatt utredning av badplatser i Göta älv.

Vid dålig vattenkvalitet kommuniceras en tillfällig avrådan om bad. Avrådan grundas på analysresultat från vattenprovtagning där analysen tar cirka två dagar att genomföra. Tiden mellan provtagning och avrådan blir därmed mellan tre och fyra dagar. Det är sannolikt att det på grund av de yttre omständigheterna kommer vara större risk för att analysprover visar otjänligt resultat på badplatser i Göta älv. För att skydda människors hälsa bör avrådan göras inför eller i direkt i samband med att vattenkvaliteten är dåligt. En prognosmodell för bakteriehalter kan vara ett viktigt hjälpmedel för att i ett tidigt skede kunna informera allmänheten om avrådan om bad. Hur en sådan modell ska utformas bör utredas vidare.

Vad gäller dagens vattenkvalitet anser miljöförvaltningen att det idag inte finns tillräckliga mätningar av vattenkemi och badvattenkvalitet för att fastslå att det kommer vara god badvattenkvalitet i Göta älv. Det är av extra vikt att bad inte placeras i nära anslutning till bräddningspunkter. Allmänt bör bräddvolymen och bräddningstillfällen samt risk för stillastående vatten utredas.

Badvattenförordningen ställer krav på att vattenprover tas och analyseras med avseende på två typer av bakterier, *Escherichia coli* (E. coli) och *Intestinala enterokocker*. Dessa fungerar som indikatorbakterier som påvisar risk för förorening av vattnet. Miljöförvaltningen anser att det utöver detta är aktuellt att undersöka vattenkvaliteten utifrån andra typer av föroreningar som kan förorena vattnet vid ytavrinning beroende på hur platsen som väljs ser ut. Exempelvis kan en trafikerad väg eller närliggande verksamheter bidra till att föroreningar sprids till vattnet. Utöver detta behövs också en bedömning om sedimenten på platsen är förorenade genomföras. Beroende på föroreningssituationen på den tänkta badplatsen bör risken för att badande människor exponeras för föroreningar i samband med bad analyseras.

Hänsyn behöver även tas till naturvärden vid val av badplats, påverkan på naturvärden och buller bör utredas noggrant. På övergripande nivå är det svårt att uttala sig om påverkan på naturvärden, det kan förvaltningen ta ställning till när förslag på badplatser har tagits fram. Exempel på naturvärden är ålgräsängar, blåmusselbankar, fladdermöss

och flyttfågelsträck. De ålgräsängar och blåmusselbankar som miljöförvaltningen känner till ligger väster om Älvsborgsbron.

Det är också viktigt att badgäster skyddas från sjötrafik. Även här är det svårt att uttala sig generellt kring vad för slags skydd som är aktuellt. Det beror på hur trafiksituationen ser ut vid den aktuella platsen.

Ett centralt bad i Göta älv skulle troligen ha ett stort antal badande vilket innebär att det skulle identifieras som ett EU-bad. Det innebär att kommunen ansvarar för att bland annat göra vattenprovtagningar och vid otjänligt badvatten avråda från bad. Om vattenkvaliteten under fem år klassificeras som dåligt ska kommunen utfärda en permanent avrådan. Den årliga klassningen baseras inte på antal badbara dagar det är på en säsong utan på resultat av de vattenanalyser som görs enligt den kontrollplan med provtagningsdatum som fastställs inför badsäsongen. Därför anser miljöförvaltningen att det är viktigt att platsen eller platserna som efter utredning föreslås som lämpliga badplatser inte bara är lämpliga utifrån naturvärden utan att det även utifrån att de enligt Badvattenförordningen klarar att ha en godkänd badvattenkvalitet och får en godkänd klassning över tid. Det är viktigt att utredningen av vattenkvaliteten görs under en längre tid så att eventuella säsongsvariationer fångas in.

Oavsett om antal badande uppkommer i ett stort antal badande per dag eller inte, omfattas en badplats alltid av reglerna i miljöbalken (1998:808). Det innebär att den som driver en offentlig badplats har ett ansvar för att verksamheten inte medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Den som ansvarar för badplatsen behöver skaffa sig tillräcklig kunskap om badplatsen och hur badet kan påverka människors hälsa och miljön, välja en lämplig plats och vidta de skyddsåtgärder som krävs för att förhindra att en olägenhet eller skada uppkommer. Kraven gäller både inför anläggandet av en ny badplats och när badplatsen är i drift, i den utsträckning det inte kan anses orimligt.

Miljöförvaltningen avstyrker förslaget om att generellt upphäva badförbud i Göta älv, och upprättande av nya riktlinjer, innan det fastställts att det finns lämpliga platser för bad i Göta älv.

Maria Jacobsson

Peter Berntsson

Direktör

Avdelningschef

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2025-02-05

§ 36 KOV-2024-01385

Svar på motion av Cecilia Magnusson (M) och Claes Björling (M): att upphäva badförbud i Göta Älv och utreda möjliga badplatser

Beslut

Enligt förvaltningens förslag:

Kretslopp och vattennämnden antar yttrandet som sitt eget och översänder det till Stadsledningskontoret som svar på remissen.

Tidigare behandling

Kretslopp och vattennämnden har informerats om ärendet 2025-01-22 § 10.

Handling

Förvaltningen har 2025-01-23 upprättat ett tjänsteutlåtande i ärendet.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2025-02-06

Vid protokollet

Sekreterare

Emilia Dahlstedt

Ordförande

Justerande

Jöran Fagerlund

Claes Björling

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-01-23

Diarienummer KOV-2024-01385

Avdelningarna Strategisk samordning, Utveckling och projekt, Ledningsnät

Lena Blom, Dick Karlsson, Glen Nivert

Telefon: 031-368 27 28

E-post: lena.blom@kretsloppochvatten.goteborg.se

Remissvar på motion om att upphäva badförbud i Göta Älv och utreda möjliga badplatser

Förslag till beslut

1. Kretslopp och vattennämnden antar yttrandet som sitt eget och översänder det till Stadsledningskontoret som svar på remissen.

Sammanfattning

Ärendet har 2025-01-22 § 10 varit ett informationsärende i Kretslopp och vattennämnden.

Nämnden har att besluta om synpunkter på en remiss från Stadsledningskontoret, angående en motion från Cecilia Magnusson (M) och Claes Björling (M) om att upphäva badförbud i Göta Älv samt utreda möjliga badplatser.

Kretslopp och vatten tillstyrker fortsatt utredning av lämpliga badplatser i älven, och eventuella områden som på sikt kan undantas badförbudet. Men avstyrker ett generellt upphävande av badförbudet i Göta älv.

Åtgärder för minskad föroreningsbelastning från avlopp på älven är genomförda och ytterligare planerade. Förbättringsarbete görs redan idag utifrån krav i Vattendirektivet, men det är fortfarande olämpligt ur vattenkvalitetssynpunkt att bada på flera platser i älven och klimatförändringar med kraftigare regn kan tidvis motverka effekterna av förbättringsåtgärder i avloppssystemen. Badförbud kan även vara motiverat av andra skäl än vattenkvalitet på vissa platser.

Vid bad direkt i älven utan rening behövs ett prognos-/varningssystem och avrådan från bad när vattenkvaliteten är försämrad efter nederbörd. Kretslopp och vatten har underlag för att skapa ett sådant system.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Kostnader bedöms tillkomma för Kretslopp och vatten. Som kan bestå av eventuella ytterligare kostnader för utredning, ökad recipientprovtagning och prognosverktyg (med mera) avseende badvattenkvalitet som behöver utvecklas eller om ytterligare åtgärder ska genomföras. Påpekas bör att det redan idag sker en minskning av recipientpåverkan genom åtgärder i befintlig verksamhet som kopplas till krav i bland annat vattendirektivet. Eventuella uppdrag som inte är

direkt kopplade till att Kretslopp och vatten är VA-huvudman kan inte finansieras med VA-taxan.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen är positiv till att vattenkvalitetsfrågor lyfts. Förvaltningens vattenkvalitetsarbete styrs av bland annat Vattendirektivet, och åtgärder för minskad föroreningspåverkan från dagvatten och spillvatten genom bräddning kommer fortsätta genomföras.

Även framöver kommer dock badvattenkvaliteten i Göta Älv vara påverkad av utsläpp via dagvatten och spillvatten genom bräddning i samband med kraftig nederbörd. De positiva effekterna av förbättringsåtgärderna av vattenkvalitén som sker kan tyvärr tidvis motverkas av klimatförändringar som ger fler kraftiga regn.

Bedömning ur social dimension

Utifrån ett vattenkvalitetsperspektiv är det viktigt att information om eventuell avrådan från bad blir tydlig och kan förstås av alla som besöker badet. Vattenkvaliteten, bottenförhållanden och strömningsförhållanden behöver beaktas vid utformning av badanläggning utifrån ett trygghets- och säkerhetsperspektiv.

Expedieringskrets

Stadsledningskontoret

Bilagor

1. Genomförbarhetsstudie Bad i Sannegårdshamnen Slutrapport, 2019-03-08.

Ärendet

Kretslopp och vattennämnden har att besluta om remissvar på motion om att kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med Göteborgs Hamn AB, Miljö- och klimatinämnden, Kretslopp och vattennämnden samt Stadsmiljönämnden, skyndsamt utreda att upphäva badförbudet i Göta älv och upprätta nya riktlinjer som möjliggör bad i Göta älv.

Remissvaret ska ha kommit in till stadsledningskontoret senast 2025-03-07 (Dnr SLK-2024-01072).

Beskrivning av ärendet

En motion har inkommit från Cecilia Magnusson (M) och Claes Björling (M) om att upphäva badförbud i Göta Älv och utreda möjliga badplatser.

Motionen lyder:

Göteborg är en attraktiv stad att bo och befinna sig i, men det finns mycket kvar som skulle optimera livskvalitén i staden. Några av vår stads främsta kännetecken är älven, havet och sjöfarten. När stadsutvecklingen närmar sig älvstranden och gör det möjligt för fler människor att bo i anslutning till älven saknas det som människor drömmer om genom havsnära boende, att bada i nära anslutning till sin bostad. Genom att möjliggöra fler bad i centrala Göteborg kommer livskvalitén för göteborgare och besökande att höjas. Storstäder som Stockholm, Oslo, Köpenhamn och inom kort Paris erbjuder möjligheter att bada i centralt. Tillgängligheten till vatten i centrala Göteborg finns, badförbudet kvarstår - vilket är problematiskt för en kuststad. Det som motsätter doppet på lunchen en varm sommardag är Göteborgs lokala ordningsföreskrifter; Badförbud 15 § Bad i öppet vatten är förbjudet inom följande områden: Göteborgs hamnområde, Fiskebäcks hamn, småbåtshamnarna vid Arendal, Långedrag och Saltholmen, Fattighusån, Lärjedammen samt hamnkanalerna, inom kommunen belägna delar av Mölndalsån, Säveån och Lärjeån samt Göta älv utanför hamnområdet. Detta förbud har gällt under en längre tid och dess relevans har sakta avtagit då vattnet i älven blivit renare under senare decennier. Miljöförorenade ämnen som kvicksilver är numera såpass låga att det under huvuddelen av tiden är rent nog att bada i. Förbättrad avloppsrening i kommunerna uppströms har också bidragit till förbättrad vattenkvalitet. Problematiken uppstår när det under längre perioder är nederbörd i Göteborg och att avloppsreningen inte kan hantera de vattenmängder som kommer och släpps orenade ut i älven i Göteborg eller uppströms. Även strömmarna i Göta Älv måste man kartlägga och hantera vid upphävande av badförbudet. Tillgängligheten till badplatser i centrala Göteborg behöver inte vara ett omfattande projekt, däremot krävs logistik för att kunna upprätthålla en harmonisk ordning mellan näringslivet och badsugna. Badplatserna behöver harmoniseras med resterande verksamheter i Göta Älv och möjliggöra för samtliga att befinna sig på eller i samma vattenområde.

Cecilia Magnusson (M) Claes Björling (M)

Genomförbarhetsstudie för friluftsbad i Sannegårdshamnen 2019

I tjänsteutlåtande utfärdat 2019-05-06 (diarienummer 0571/18) redovisades resultat från genomförbarhetsstudie friluftsbad i Sannegårdshamnen. I samband med studien av förutsättningarna i Sannegårdshamnen gjordes även övergripande bedömningar av vattenkvalitetsaspekter för bad i övriga delar av älven i centrala Göteborg.

Sannegårdshamnen hör till de delar som har mer gynnsamma förutsättningar. Även delar av norra älvstranden nedströms Sannegården bedömdes 2019 ha potential för relativt gynnsamma förutsättningar. Södra älvstranden har generellt betydligt sämre förutsättningar för bad utifrån vattenkvalitetssynpunkt.

På grund av brädd- och dagvattenutsläpp försämras badvattenkvaliteten efter regn. För att kunna bada i Sannegårdshamnen eller på andra platser i älven i staden behöver man ett varningssystem och fysiska avgränsningar för bad samt fortsätta arbeta kontinuerligt med föroreningskällor i form av brädd- och dagvattenåtgärder. Ett enklare prognos- och varningssystem kopplat till nederbörd och avrådan från bad minst 24 timmar efter regn rekommenderades för Sannegårdshamnen.

Utöver påverkan från avlopp behöver förorenade sediment beaktas vid planering av bad. Uppvirvling skulle kunna leda till vattenkvalitetsförsämringar. Botten- och strömningsförhållanden påverkar hur badplatser kan utformas.

Förändringar sedan år 2019 som påverkar badvattenkvaliteten i Göta älv

Kodammarnas pumpstation har byggts om, och Ryaverkets kapacitet har ökat. Dock gäller fortfarande rutinen för höga flöden som innebär att Ryaverket begränsar flödet vid höga flöden. Gryaab har även under åren haft problem med sin pumpstation som inneburit försiktigare strategi av utnyttjande av tunnelvolymen. Denna ökade försiktighet har inneburit ökade mängder bräddning på Kodammarna. Ambitionen är att Kretslopp och vatten och Gryaab gemensamt ska verka för att minimera den typen av händelser och utnyttja potentialen som styrning och optimering har för minskad bräddning totalt.

Sedan december 2024 används en ny styrstrategi som syftar till att optimera bräddningen för att totalt sett minska utsläppen till recipient. Denna bräddoptimering innebär ökade mängder bräddning på årsbasis i Sannegården. Genom att vid vissa tillfällen brädda mer i Sannegården kan man minska den totala bräddningen. Bräddstrategin innebär dock inte någon ökad bräddning under sommarmånaderna i Sannegården. Bräddoptimeringen innebär också att det bräddas mer enbart i de fall det redan är bräddning och vid de kraftiga regnen. Dvs ökningen kommer inte ske vid mindre regn.

Det stora bräddutloppet i Sannegården har flödesmätning sedan ca ett år tillbaka. Förvaltningen arbetar med att införa flödesmätning på fler bräddavlopp.

Ombyggnation av Sannegårdens brädd är under projektering, och byggstart ska ske under 2025. Efter ombyggnation kommer bräddningen att minska med ca 25 procent.

Åtgärder som minskar bräddningen pågår även vid Björlandavägen/Slätta damm, och slutförs under 2025. Nedströms Sannegården har åtgärder genomförts vid Krokängsparken som påtagligt minskar bräddningen där.

Sammantaget innebär förändringarna sedan 2019 att bräddningen har ökat i Sannegården på grund av bräddoptimeringen men inte under sommarhalvåret. Efter ombyggnad av brädden 2025 kommer de mindre bräddtillfällena minska vid små regn. Ökningen kommer enbart vid kraftiga regn när det redan bräddas. Med ny mätning kommer man även kunna få en tydligare bild av när det bräddar och med hjälp av den digitala tvillingen av avloppssystemet (FCF) kan vi redan nu prognosera när det i framtiden skall bräddas.

Förvaltningens bedömning

Kretslopp och vatten ser inte några hinder för att gå vidare med utredning av lämpliga badplatser enligt det förslag som presenterades 2019. Kompletterande undersökningar av strömningsförhållanden, sediment och vattenkvalitet behövs för de platser som visar sig relevant att överväga ur andra perspektiv. Bad på vissa platser i älven bedöms vara möjligt, under förutsättning att prognos-/varningssystem finns för avrådan/stängning vid tillfällen när vattenkvaliteten är försämrad på grund av nederbörd – eller under förutsättning att en mer avancerad badanläggning uppförs där vattenkvaliteten kan säkras oavsett nederbörd.

Förvaltningen bedömer att bad fortfarande är olämpligt på flera platser i älven utifrån vattenkvaliteten, och detta gäller särskilt i samband med nederbörd och tiden efter kraftiga regn. Badförbud kan vara motiverat av andra skäl, såsom säkerhet i förhållande till båttrafik. Förvaltningens preliminära bedömning är att badförbudet kan behöva finnas kvar för vissa områden, men att det kan finnas potential att häva det för en del områden efter noggranna utredningar.

Förvaltningen avstyrker därför ett generellt upphävande av badförbudet, men ser positivt på att bidra till utredning av lämpliga platser för bad.

Kretslopp och vatten

Marianne Erlandson
Förvaltningsdirektör

Emma Hansryd
Avdelningschef Strategisk samordning

Protokollsutdrag

Sammanträdesdatum: 2025-02-07

§ 23 Ärendenummer SMF-2024-02494

Yttrande över motion av Cecilia Magnusson (M) och Claes Björling (M) om att upphäva badförbud i Göta Älv och utreda möjliga badplatser

Beslut

1. Stadsmiljönämnden avstyrker motionen.
2. Stadsmiljönämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt eget yttrande till kommunstyrelsen.

Handlingar

Stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande med tillhörande bilagor:

- Motion av Cecilia Magnusson (M) och Claes Björling (M) om att upphäva badförbud i Göta Älv och utreda möjliga badplatser
- Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande – Redovisning av uppdrag om fördjupad genomförbarhetsstudie för att anlägga ett friluftsbad i Sannegården
- Genomförbarhetsstudie (Kretslopp och vatten) – Bad i Sannegårdshamnen
- Rapport Badvattenkvalitet Göta Älv (Tyréns)-Modelleringsstudie

Yrkanden

Toni Orsulic (M) yrkar på att stadsmiljönämnden bifaller motionen.

Karin Pleijel (MP) yrkar bifall till stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande.

Propositionsordning

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut, nämligen yrkande om att tillstyrka motionen och yrkande om att bifalla stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande. Hon ställer yrkandena i proposition mot varandra och finner att stadsmiljönämnden bifaller stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-12-17

Ärendenummer SMF-2024-02494

Handläggare

Ingela Gustafsson

Telefon: 031-365 58 02

E-post: ingela.gustafsson@stadsmiljo.goteborg.se

Yttrande över motion av Cecilia Magnusson (M) och Claes Björling (M) om att upphäva badförbud i Göta Älv och utreda möjliga badplatser

Förslag till beslut

1. Stadsmiljönämnden avstyrker motionen.
2. Stadsmiljönämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt eget yttrande till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Cecilia Magnusson (M) och Claes Björling (M) har lämnat in en motion till kommunfullmäktige om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att i samverkan med Göteborgs Hamn AB, miljö- och klimatnämnden, kretslopp och vattennämnden samt stadsmiljönämnden, utreda att upphäva badförbudet i Göta älv och upprätta nya riktlinjer för att möjliggöra bad i älven.

Förvaltningen bedömer att de utredningar som efterfrågas gällande badförbudet i älven samt möjliga nya badplatser i älven till stor del redan har genomförts i tidigare studier och redovisats i uppdrag från kommunstyrelsen.

Ett generellt upphävande av badförbudet är inte lämpligt, både med hänsyn till badvattenkvalitet och av säkerhetsskäl. Godtagbar badvattenkvalitet under större delen av badsäsongen kan inte uppnås inom hela det aktuella området, vilket tidigare utredningar visat. Det förekommer både reguljär sjötrafik och småbåtstrafik i älven. Vattnet i älven är relativt strömt och det finns en stor risk att badande kan dras ut på djupare vatten eller självmant tar sig ut i älvfåran och farleden om inte badplatsområdet är avskärmat.

Fortsatta åtgärder med att minska tillfälliga utsläpp av orenat avloppsvatten bör prioriteras i dagsläget för att på sikt kunna uppnå godtagbar badvattenkvalitet i större del av älven. Det förbättrar möjligheterna för anläggning av friluftsbad i älven på sikt.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Upphävande av badförbud i älven bedöms inte att medföra några större ekonomiska konsekvenser om det inte påverkar sjöfarten i älven. Anläggning av friluftsbad i älven kräver en mer avancerad anläggning än ett traditionellt friluftsbad. Ett friluftsbad i Sannegårdshamnen beräknades 2019 till ca 14 mnkr i investering och ca 2.8 mkr i drift,

underhåll och kapitaltjänstkostnader. Personalkostnad för drift kombinerat med livräddningskompetens utgjorde då ca 500 tkr av 2,8 mkr, beräknat på normal badsäsong. En utökning av badsäsongen under längre tid över året personalkostnaden väsentligt. Den totala kostnaden idag bör med utgångspunkt för kostnadsökningar sedan år 2019 vara minst 15–20 % högre.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Ett generellt upphävande av badförbud i älven innebär stora säkerhetsrisker för badande som badar utanför ett avgränsat badområde, både med avseende på sjöfart i älven samt strömmar i älven. Ett relevant utformat bad har goda förutsättningar att bli en populär och positiv mötesplats för många människor.

Samverkan

Partssamverkan med personalföreträdande organisationer har inte varit aktuell.

Bilagor

1. Motion av Cecilia Magnusson (M) och Claes Björling (M) om att upphäva badförbud i Göta Älv och utreda möjliga badplatser
2. Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande – *Redovisning av uppdrag om fördjupad genomförbarhetsstudie för att anlägga ett friluftsbad i Sannegården*
3. Genomförbarhetsstudie (Kretslopp och vatten) – *Bad i Sannegårdshamnen*
4. Rapport Badvattenkvalitet Göta Älv (Tyréns)-*Modelleringsstudie*

Ärendet

Cecilia Magnusson (M) och Claes Björling (M)) har lämnat in en motion om att upphäva badförbud i Göta Älv och utreda möjliga badplatser till kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen har ombett stadsmiljönämnden att yttra sig över motionen.

Remissvaret ska ha kommit in till kommunstyrelsen senast 2025-03-07.

Beskrivning av ärendet

Motionen beskriver att många göteborgare vill komma närmare vattnet och kunna bada i Göta älv. Motionärerna skriver att fler möjligheter till bad i älven i centrala Göteborg skulle höja livskvaliteten för både göteborgare och besökare, särskilt med tanke på att stadsutvecklingen närmar sig älvstranden.

Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att i samverkan med Göteborgs Hamn AB, miljö- och klimatnämnden, kretslopp och vattennämnden samt stadsmiljönämnden, utreda att upphäva badförbudet i Göta älv och upprätta nya riktlinjer som möjliggör bad i Göta älv.

Utredningar

Mätning- och modelleringsstudier av badvattenkvalitet i Göta Älv har gjorts i flera omgångar från 2015 och framåt. Under åren 2017–2019 genomfördes utredningar om bad i älven på uppdrag av kommunstyrelsen, både generellt gällande möjligheter till bad i älven och specifikt för Sannegårdshamnen. Det gjordes omfattande provtagningar med avseende på badvattenkvalitet kopplat till potentiella platser för bad i älven. Även strömningsmodeller för älven gjordes liksom påverkan från Ryaverket. Även badförbudet i älven behandlades i detta sammanhang.

Badvattenkvaliteten påverkas främst negativt vid och efter regn. Det beror i huvudsak på bräddningar av avloppsvatten, det vill säga tillfälliga utsläpp av orenat avloppsvatten, och felkopplingar. Men påverkan finns även från flöden från åarna uppströms samt från Ryaverket. Genomförbarhetsstudien (2019-03-08), som gav ett nuläge baserat på vattenkvalitet och säkerhetsfrågor, visar att vattenkvaliteten längs Södra Älvstranden inte är tillräckligt bra för att motivera en ny anläggning under en relativt lång tid framöver. Förutsättningarna är något bättre i Frihamnens två yttre bassänger och i området nedströms Sannegårdshamnen fram till Älvsborgsbron, men inte heller där är det aktuellt med bad i nuläget. Bäst vattenkvalitet finns vid Lindholmen och i Sannegårdshamnen där det skulle vara möjligt att anlägga ett bad. Avrådan från bad i älven måste ske vid och efter regn visade de mätningar som gjordes i Sannegårdshamnen, vilket kan vara nödvändigt flera gånger per månad.

I stadsledningskontorets tjänsteutlåtande från 2019 framgår att om friluftsbad etableras i Göta älv måste det gällande generella badförbudet i älven i Lokala ordningsföreskrifter för Göteborgs kommun justeras så att det blir tillåtet med bad på specifika platser. Den geografiska platsen och den fysiska ytan för ett friluftsbad måste vara tydligt utpekad, avskärmad och iordningställas för att kunna fungera som badplats.

Hamnmyndigheten (Göteborgs Hamn AB) ställde sig positiv till friluftsbad i älven förutsatt att säkerheten säkerställs och att sjöfarten inte hindras. Någon förändring i hamnordningen kommer inte behövas i det fall ett bad i Göta älv etableras.

Dagsläge

Avrådan från bad efter skyfall har ökat under senare tid för friluftsbad både i hav och sjöar. Många gånger sker detta till följd av bräddning av avloppsvatten, men även när det inte direkt kan påvisas en föroreningskälla. Flera bräddningspunkter utmed Göta älv påverkar badvattenkvaliteten. Det kan därmed förväntas att förutsättningarna för bad direkt i älvvattnet utan särskilda anordningar inte är goda nog i dagsläget.

Tekniska lösningar

Ökade investeringar i avloppsnätet som påverkar älven är en del av förutsättningarna för att kunna tillhandahålla bättre badvattenkvalitet. Av säkerhetsskäl kräver ett friluftsbad i älven tydliga avspärrningar för att förhindra bad utanför det avsedda området.

Förutsättningen för ett friluftsbad i älvvatten där avrådan från bad kan behöva göras flera gånger per månad är att ett prognos- och varningssystem för dålig badvattenkvalitet tas fram. Badet kommer att behöva stängas i samband med och en viss tid efter regn. Information om badets dagsaktuella öppettider kommer att behöva nå allmänheten via digitala medel samt flaggning på plats.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att de utredningar som efterfrågas gällande badförbudet i älven samt möjliga nya badplatser i älven till stor del redan har genomförts i tidigare uppdrag från kommunstyrelsen.

Ett generellt upphävande av badförbudet är olämpligt både med hänsyn till vattenkvalitet och av säkerhetsskäl. Tidigare utredningar visar att godtagbar vattenkvalitet under större delen av badsäsongen inte kan uppnås i den del av älven som varit aktuell. Platser på Norra Älvstranden har bättre förutsättningar och Sannegårdshamnen valdes ut för en genomförbarhetsstudie 2019. I dagsläget bedömer förvaltningen dock att förutsättningarna för att bygga en sådan anläggning som otillräckliga. Vid anläggning av ett framtida friluftsbad i älven krävs en justering av de lokala ordningsföreskrifterna så att undantag från det generella badförbudet kan göras, så att det blir tillåtet med bad på den aktuella platsen.

Det finns reguljär sjötrafik i älven både till och från Göteborgs hamn, men även Vänersjötrafik och småbåtstrafik. Eftersom vattnet i älven är relativt strömt med ett stort flöde och att sjötrafiken medför svallvågor och sug, finns en stor risk att badande dras ut på djupare vatten och ut i farleden eller självmant tar sig ut i älvfåran om inte badplatsområdet är avskärmat.

Fortsatta åtgärder med att minska tillfälliga utsläpp av orenat avloppsvatten bör prioriteras i dagsläget för att på sikt kunna uppnå godtagbar badvattenkvalitet i större del av älven. Det förbättrar möjligheterna för anläggning av friluftsbad i älven på sikt.

Gunilla Åkerström

Avdelningschef utemiljöer och stadsliv

Anders Ramsby

Förvaltningsdirektör stadsmiljö

Datum 2025-03-06
2024-01072

Handläggare
Erik Waller
Telefon: 031-3687512
E-post: erik.waller@portgot.se

Ärende: Motion om att upphäva badförbud i Göta Älv och utreda möjliga badplatser

Beslut

Hamnmyndigheten tillstyrker förslaget att tillåta bad på särskilt utvalda kontrollerade badplatser. Badförbudet i Göta Älv utanför dessa utpekade badplatser bör kvarstå då de skapar icke acceptabla risker, för både badande och sjöfarten.

Sammanfattning

Motion av Cecilia Magnusson och Claes Björling har inkommit gällande att upphäva badförbudet i Göta Älv samt utreda möjliga badplatser. När staden växer ner mot älven och fler människor bor och vistas i områden nära vattnet finns en önskan att kunna bada i närmiljön. Detta sammanfaller med att vattenkvaliteten i Göta Älv förbättrats. Göteborgs Hamn har blivit utsedd till en av remissinstanserna. Hamnmyndigheten är den instans inom bolaget som ansvarar för säkerheten kopplat till den maritima miljön och sjöfarten inom hamnområdet.

Förutsatt att badförbudet omformuleras och hanteras under kontrollerade former, bedömer vi inte att det skulle få någon nämnvärd påverkan, varken positiv eller negativ för Göteborgs Hamn kopplat till ekonomiskt eller socialt perspektiv. Ur ekologiskt perspektiv kan man möjligtvis se en uppgradering i hamnens anseende kopplat till miljövänlig aktör med anledning av möjligheten att bada i hamnområdet.

Förändringen av badförbudet måste vara kopplat till tydlig styrning av de platser där bad kan tillåtas, och de säkerhetsåtgärder kopplade till platserna som behöver finnas. Ett allmänt upphävande av badförbudet i Göta Älv som helhet motsäger vi oss med bestämdhet. Tydlig information om nya regler för möjligheterna att bada i Göta Älv måste presenteras så att det inte finns någon risk för allmänheten att tro att det är fritt fram för bad inom hela området.

De risker vi ser kopplat till upphävande av gällande badförbud är helt kopplat till att antingen opassande platser för bad införs eller att säkerhetsåtgärderna kopplat till badplatserna är otillräckliga eller att förändringen i badförbudet missförstås. Bad på fel platser i Göta Älv bedömer vi kan orsaka stora risker kopplat till badande som kommer i närmkontakt med fartygsstrafiken.

Hamnmyndigheten tillstyrker förslaget att tillåta bad på särskilt utvalda kontrollerade badplatser men anser att ett generellt upphävande av badförbudet i Göta Älv skapar icke acceptabla risker, för både badande och sjöfarten.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Göteborgs Hamn borde inte påverkas nämnvärt, varken positivt eller negativt ifall badförbudet skulle omformuleras på ett kontrollerat sätt med införandet av badmöjligheter i på utsedda platser i Göta Älv. Däremot ser vi stor risk inkluderande ekonomisk risk om badandet släpps helt fritt. Ett sådant upplägg skulle kunna resultera i farliga situationer där badande kommer i konflikt med sjöfarten. Detta är inte bara farligt utan kan även få ekonomiska konsekvenser dels för de akuta insatser vi behöver göra, men även för den påverkan av effektiviteten för den kommersiella sjöfarten som kan uppstå.

Bedömning ur ekologisk dimension

Vi bedömer inte att en omformulering av badförbudet skulle medföra någon stor påverkan för hamnen ur ett ekologiskt perspektiv under förutsättning att det sker under kontrollerade former. Om badförbudet släpps helt utan styrning, ser vi potentiella risker som i värsta fall kan leda till olyckor med fartyg inblandade och därmed risk för miljöskada. Om det sker på ett kontrollerat sätt kan det bidra till att höja anseendet för hamnens miljöprofil, då bad direkt kan kopplas ihop med rent vatten, vilket betyder fritt från föroreningar.

Bedömning ur social dimension

Bad i hamnområdet kan i värsta fall öka behovet av bevakning i området för att säkerställa att inte sjöfarten störs eller att både badande och fartyg utsätts för risker. Ökad bevakning medför ökad arbetsbelastning för någon funktion, som skulle kunna vara inom Göteborgs Hamn AB.

Samverkan

Samverkan i frågan har skett med Sjöfartsverket som ansvarar för farleden samt Styröbolaget som frekvent trafikerar aktuellt område med sina passagerarfärjor.

Ärendet

Motion av Cecilia Magnusson och Claes Björling har inkommit gällande att upphäva badförbudet i Göta Älv samt utreda möjliga badplatser.

Beskrivning av ärendet

I Göteborgs lokala ordningsföreskrifter är det i paragraf 15 beskrivet att badförbud gäller inom hela Göteborgs Hamns hamnområde samt Göta Älv utanför hamnområdet.

När staden växer ner mot älven och fler människor bor och vistas i områden nära vattnet finns en önskan att kunna bada i närmiljön. Detta sammanfaller med att vattenkvaliteten i Göta Älv förbättrats. En motion om upphävandet av badförbudet i Göta Älv samt utreda möjliga badplatser har inkommit. Göteborgs Hamn är en av remissinstanserna.

Risker

De risker som Hamnmyndigheten ser kopplat till att badförbudet tas bort, är främst kopplat till de farliga situationer som kan uppstå om badande kommer i konflikt med fartygstrafiken. Om inte de platser man planerar som badplatser dels är väl utvalda, men även uppbyggda på ett sätt som skapar ett kontrollerat badliv, kan farliga situationer uppstå. Exempel på farliga situationer kan vara närkontakt där badande kommer i närheten av fartyg som passerar i farleden eller är på väg in eller ut från kajplats. I värsta fall riskerar badande att bli påkörda. Dödsfall kan vara resultatet av en påkörning. Badande i närheten av fartyg i rörelse kan leda till hastiga undanmanövrar som kan skapa andra farliga situationer i trånga farvatten. I värsta fall kan en sådan undanmanöver orsaka en kollision eller grundstötning med materiella skador samt eventuellt miljöskador, som följd.

Hamnmyndighetens bedömning

Att upphäva badförbudet i Göta Älv helt och hållet bedömer vi inte vara en bra ide pga risker kopplat till situationer som uppkommer på vissa platser när badande och fartygstrafik kommer för nära varandra. En omformulering av badförbudet där bad tillåts på ett antal utpekade badplatser bedömer vi inte skulle ha någon negativ inverkan på vår verksamhet som hamn eller som på fartygstrafiken i stort inom hamnområdet. För att göra denna förändring säker krävs förutom att platserna för bad nog väljs ut, också utformar platserna på ett sådant sätt att badandet sker kontrollerat inom markerat område.

Informationen inför förändringen i badförbudet måste vara mycket tydlig, så att inga missförstånd kan uppkomma som skapar farliga situationer. Det får på inget vis missförstås så att allmänheten kan tro att det är fritt fram att bada i Göta Älv där man själv önskar.

Bilagor

Inga bilagor

Göteborgs Hamn

Erik Waller

Vice Hamnkapten